

odborný časopis

sociální služby

cena: 69 Kč / 3 €

Je možné pořizovat
zvukový či obrazový záznam
úředních osob?

Cvičení
kognitivního
myšlení

Technologie

Má umělá inteligence budoucnost v sociálních službách?

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XXV,
prosinec 2023

Většině žen, které jsou již v důchodu, tak ČSSZ výchovné v lednu 2023 přiznala automaticky, samostatné řízení nevedla. Ochránce však šetřil i případy, kdy ČSSZ takto opomněla postupovat a výchovné přiznala až poté, co se na ni seniorka obrátila.

dobu péče o dítě uznala. Jde především o případy, kdy matka dítěte zemřela v nízkém věku dítěte nebo kdy dítě bylo v nízkém věku svěřeno do výchovy. Časté jsou situace, kdy ČSSZ přizná výchovné k jednomu z vícečetných dětí.

Z hlediska zajištění péče se například vyskytují námitky, kdy muž (vdovec) jeho převažující péči (souběžnou se ženou) měl zajišťovat při výdělečné činnosti, která probíhala v nočním provozu nebo při samostatné výdělečné činnosti přizpůsobené výchovným potřebám dítěte. Vždy záleží na konkrétních skutkových okolnostech a hodnocení důkazů, které podrobněji probíhá především v námitkovém řízení. ČSSZ například zkoumá, zda z podkladů, které měla pro stanovení důchodu k dispozici, vyplývá, že v období od narození dítěte došlo u muže k poklesu jeho vyměřovacích základů.

Stěžovatelé, kterým ČSSZ výchovné nepřiznala, využívají především možnosti podání správní žaloby. O nich však krajské soudy doposavad nerozhodly a případně rozhodovací důvody ČSSZ ještě nehodnotily či nedotvořily. V některých mezních případech je vhodné i podání žádosti o odstranění tvrdosti zákona ministru práce a sociálních věcí. Stěžovatelé tak často i činí.

➤ 5. Krácení výchovného u dílčích důchodů

Ochránce po zavedení výchovného často kontaktují i stěžovatelé, v jejichž důchodu vystupuje zahraniční prvek, a nesouhlasí s tím, že neobdrželi výchovné v plné výši.

Dílčí důchod (poměrná dávka) je důchod, který ČSSZ přiznává s přihlédnutím k dobám pojištění získaným ve smluvním státě. Při rozhodování o něm se k české době pojištění přičte doba pojištění získaná ve smluvním státě. Výchovné zvyšuje procentní výměru starobního důchodu za každé vychované dítě.

Při určení skutečné výše důchodu odpovídající českým dobám pojištění se tato část procentní výměry důchodu pokráčí (vynásobí se poměrem českých dob pojištění vůči celkové době pojištění, kterou pojištěnec získal před přiznáním starobního důchodu). ČSSZ musí postupovat v souladu s platnou právní úpravou a poskytovat výchovné v částce odpovídající poměru českých dob pojištění vůči celkové době pojištění.

Ochránce se však podařilo docílit, že ČSSZ na žádost provede přepočítání plného starobního důchodu s nekráceným výchovným a srovná jej s výší dílčího důchodu. To je praktické v situacích, kdy současně s dílčím důchodem vznikl nárok na plný starobní důchod (postačily české doby pojištění), který byl však nižší než dílčí důchod. Na žádost ČSSZ již umožňuje i srovnání dílčího starobního důchodu s tzv. pozdním důchodem s nekráceným výchovným, pokud pojištěnec dosáhl pozdního důchodového věku a dosáhl (snížené) české doby pojištění k datu přiznání dílčího důchodu.

➤ 6. Délka řízení o přiznání výchovného

Na ochránce se již v první polovině roku 2023 začali obracet stěžovatelé, kteří byli nespokojeni s délkou řízení při rozhodování o žádosti o výchovné, a to i v případech, kdy jejich žádosti ČSSZ nakonec vyhověla. Koncentrace žádostí o výchovné na přelomu roku 2022 a 2023 byla hlavním důvodem přetížení ČSSZ, na kterou při vleklých řízeních odkazovala.

Lhůta pro vydání rozhodnutí o dávce důchodového pojištění je 90 dnů. Uvedenou lhůtu lze prodloužit v případě, kdy ČSSZ potřebuje došetřit rozhodné skutečnosti nezbytné pro rozhodnutí o dávce (např. u fyzické osoby, u zahraničního nositele pojištění) nebo v případě doby nezbytné k odstranění vad žádosti nebo jiného podání.

Pokud z podkladů vyplývá, že se ČSSZ nedaří dodržet tuto lhůtu pro vydání rozhodnutí o výchovném, ochránce doporučuje stěžovatelům, aby se obrátili na Ministerstvo práce a sociálních věcí se žádostí o přijetí opatření proti případné nečinnosti ČSSZ. Mohou k tomu využít formulář dostupný na internetových stránkách ochránce. Jestliže tento krok nepomůže, ochránce jejich záležitost prošetří.

Nepřiměřená délka řízení o důchodu je nesprávným úředním postupem státu. Stát nese odpovědnost za škodu či nemajetkovou újmu, kterou tímto postupem způsobí. Člověk, který musel podstoupit nepřiměřeně dlouhé řízení o důchodu, může žádat po Ministerstvu práce a sociálních věcí přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu. K tomu může využít žádost dostupnou na internetových stránkách ochránce.

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá **PhDr. Karolína Maloňová, Ph.D.**, certifikovaná lektorka a supervizorka, jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dobrý den, máme klientku, které je 87 let a začíná mít problémy s příjmem potravy. Má problémy dát si lžičku ústům a také je pro ni někdy obtížné přežvykovat a zpracovat potravu v ústech. Polykat našťásti dokáže. Jak máme postupovat, abychom jí podpořili, aby co nejdéle přijímala potravu ústy, a nemuseli jsme jí nechat zavést sondu do žaludku?

Bc. I. N., ergoterapeut

Odpověď:

Jsem velmi potěšena tímto dotazem, zejména vaší snahou zachovat co nejdéle schopnost klientky přirozeně přijímat potravu. Ta má velký vliv nejen na trávení, zažívání, vyprazdňování, vyvážené nutriční hodnoty stravy, ale také na kvalitu života a prožívání. Před podáním stravy doporučuji provést somatickou stimulaci horní končetiny, kterou klientka uchopuje lžičku, a alespoň třikrát asistovaně vést lžičku k ústům, aby došlo k aktivizaci pohybových paměťových vzorců. Předchozí somatická senzoričká stimulace je důležitá pro lepší motorickou zdatnost svalů končetiny. Stejně je nutné podpořit hybnost orofaciálních svalů somatickou stimulací obličeje. Někdy je vhodné přidat i Bodovou orofaciální stimulaci v obličejí dle Prof. C. R. Moralese. Nezbytná je správná poloha při příjmu potravy. Zejména dobrá fixace horní poloviny těla, která by měla být v mírném předklonu, aby se zamezilo poruchám polykání. Roli hraje také estetický vzhled potravy. Pokud klientka jí mixovanou stravu, je nutné mixovat každý pokrm na talíři zvlášť, ne dohromady, aby byla zachována rozličná chuť a barevnost jednotlivých komponentů jídla.